

Факультет юридичний
Кафедра цивільного права і процесу
СИЛАБУС
навчальної дисципліни «Цивільне право (зобов'язальне право)»

Кількість кредитів ЄКТС	7 кредитів ЄКТС
Період викладання	5, 6 семестри
Рівень вищої освіти	Перший
Спеціальність	081 «Право» (081 «Law»)
Освітня програма	081 «Право» (081 «Law»)
Викладач(і)	Писарева Елла Анатоліївна, кандидат юридичних наук, доцент
Профайл викладача(ів)	http://rang.donnu.edu.ua/?pg=kt&nu=159#search; https://scholar.google.com.ua/citations?user=JAYdOukA AAAJ&hl=uk
Доступ до матеріалів курсу	Дистанційна платформа MOODLE Портал юридичного факультету
Контактна інформація	pisareva@donnu.edu.ua

Анотація:

Навчальна дисципліна «Цивільне право (зобов'язальне право)», як окрема частина ОК «Цивільне право (загальні положення, речове право, зобов'язальне право)» є базовою для здобувачів ОП «Право» і (разом із іншими ОК) формує результати навчання та компетентності правників відповідно до змісту та фокусу освітньої програми, додатково до НРК, відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метою вивчення навчальної дисципліни є:

формування системи теоретичних знань у сфері цивільно-правового регулювання суспільних відносин, що виникають при здійсненні майнових та немайнових прав фізичних осіб, юридичних осіб і держави; придбання практичних навичок аналізу і застосування цивільного законодавства для самостійного і професійного вирішення спорів у сфері здійснення та захисту цивільних прав; формування у здобувачів вищої освіти наукового і професійного світогляду, критичного мислення, правосвідомості і правничої культури.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає отримання наступних компетентностей:

– загальні компетентності здобувачів вищої освіти (ЗК):

- ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК-2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК-3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК-8. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК-9. Здатність працювати в команді.
- ЗК-11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК-12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

– спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК-3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК-7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК-8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК-11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК-12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК-13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК-14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК-15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК-16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

За результатами вивчення дисципліни слід очікувати наступні результати навчання (РН):

РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 16. Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності.

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані

правові висновки.

РН 21. Готувати проєкти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку, зробленого у різних правових ситуаціях.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Організація та критерії оцінювання навчання визначаються «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Методичними рекомендаціями до розробки силабусу навчальної дисципліни», «Методичними рекомендаціями до розробки критеріїв оцінювання типових завдань у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса».

Критерії оцінювання знань здобувачів:

- є орієнтиром для викладачів і здобувачів в їх партнерських взаємовідносинах як учасників освітнього процесу;

- вчасно оприлюднюються та доводяться до кожного здобувача вищої освіти на першому навчальному занятті;

- слугують орієнтиром для здобувача вищої освіти під час виконання завдань і є обов'язковими для викладача під час оцінювання;

- спрямовані на мінімізацію суб'єктивного чиннику під час оцінювання;

- є інструментом виявлення рівня підготовки здобувача вищої освіти відповідно заявлених в освітній програмі і силабусі результатів навчання.

При викладанні дисципліни використовуються методи усного та письмового опитування, дискусії, робота в групах, тестування (у тому числі – на платформі Moodle), презентації, розв'язання практичних завдань, задач, ситуацій, модульні контрольні роботи.

Загальна сума балів у *5-му семестрі* формується з балів, що здобувач вищої освіти отримав на практичних заняттях, за виконання усіх видів самостійної роботи здобувачів вищої освіти та модульному контролі, а саме:

- організаційно-навчальна робота здобувачів в аудиторії (*максимально 50 балів*);

- самостійної робота здобувачів (*максимально 20 балів*);

- модульний контроль (*максимально 30 балів*).

Загальна сума балів у *6-му семестрі* формується з балів, що здобувач вищої освіти отримав на практичних заняттях, за виконання усіх видів самостійної роботи здобувача вищої освіти, на модульному контролі та підсумковому контролі, а саме:

- організаційно-навчальна робота здобувачів в аудиторії (*максимально 36 балів*);

- самостійної робота студентів (*максимально 10 балів*);

- модульний контроль (*максимально 14 балів*);

- підсумковий контроль (*максимально 40 балів*).

Мінімальна кількість балів за вивчення дисципліни у 6-му семестрі – 60 балів, максимальна – 100 балів.

Залік (підсумковий контроль 5 семестру) виставляється здобувачу вищої освіти на підставі його поточної академічної успішності.

Іспит (одна з форм підсумкового контролю 6 семестру) не є обов'язковою формою підсумкового контролю через можливість здобувачів отримати 100 балів протягом семестру сумарно за всі види практичних завдань, самостійної роботи та альтернативних форм підсумкового контролю. Максимальна кількість балів за іспит – 40 балів.

Вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право (зобов'язальне право)» здійснюється за окремими темами, що містяться у чотирьох змістовних модулях.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДОГОВІР. ДОГОВОРИ, З ЯКИХ ВИНИКАЮТЬ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЩОДО ПЕРЕДАЧІ МАЙНА У ВЛАСНІСТЬ

Тема 1. Цивільно-правовий договір

Поняття та значення цивільно-правового договору. Види цивільно-правового договору. Принцип свободи договору. Система цивільно-правових договорів.

Зміст і форма договору. Стадії і порядок укладення цивільно-правового договору. Зміна і розірвання договору. Правові наслідки зміни або розірвання договору.

Тема 2. Договір купівлі-продажу. Договір міни

Поняття, значення і види договору купівлі-продажу. Предмет договору купівлі-продажу. Правова характеристика товару як предмету договору купівлі-продажу. Сторони договору.

Форма договору купівлі-продажу. Істотні умови договору. Права та обов'язки сторін договору купівлі-продажу. Момент переходу права власності до покупця. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження речі.

Роздрібна купівля-продаж та особливості її правового регулювання. Особливості договору роздрібною купівлі-продажу. Права покупця та їх охорона.

Особливості окремих видів договору купівлі-продажу.

Поняття та ознаки договору міни. Предмет, сторони договору. Права та обов'язки сторін. Момент переходу права власності за договором міни.

Тема 3. Договір поставки

Поняття та ознаки договору поставки. Договір поставки як різновид договору купівлі-продажу. Предмет договору. Сторони договору. Структура договірних відносин у поставці.

Способи та порядок укладення договору поставки. Істотні умови договору поставки. Виконання договору поставки. Приймання товару (продукції) за кількістю та якістю.

Зміна і припинення договору поставки. Одностороння зміна, розірвання договору. Відповідальність за порушення умов договору поставки.

Тема 4. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу

Поняття та ознаки договору постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу, його відмінність від інших договорів. Зміст договору, його виконання, відповідальність сторін.

Тема 5. Договір дарування

Поняття, види та особливі ознаки договору дарування. Сторони договору. Предмет договору. Форма договору.

Особливості договору дарування з обов'язком передати дарунок у майбутньому.

Виконання договору дарування. Розірвання договору дарування на вимогу дарувальника.

Правовий режим пожертвувань.

Тема 6. Договір ренти

Поняття договору ренти, його особливі ознаки. Предмет договору ренти. Сторони договору. Форма договору.

Укладання і виконання договору ренти. Форма і розмір ренти. Ризик випадкової загибелі або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату ренти.

Особливості припинення договору ренти.

Тема 7. Договір довічного утримання (догляду)

Поняття договору довічного утримання (догляду) і його особливі ознаки. Предмет договору. Форма договору.

Сторони договору. Особливості укладення договору довічного утримання (догляду) щодо спільного майна. Момент переходу права власності на майно.

Виконання і припинення договору довічного утримання (догляду).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ДОГОВОРИ, З ЯКИХ ВИНИКАЮТЬ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЩОДО ПЕРЕДАЧІ МАЙНА В ТИМЧАСОВЕ ВОЛОДІННЯ І КОРИСТУВАННЯ. ДОГОВОРИ, З ЯКИХ ВИНИКАЮТЬ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З ВИКОНАННЯ РОБІТ

Тема 8. Договір майнового найму (оренди) та його види

Поняття договору майнового найму і його особливі ознаки. Види договорів майнового найму.

Суб'єкти та об'єкти договору майнового найму (оренди). Укладення договору майнового найму (оренди). Форма договору. Особливості пролонгації договору. Збереження договору майнового найму (оренди) при зміні власника.

Зміст договору майнового найму (оренди). Поліпшення найнятого майна. Ремонт найнятого майна. Припинення договору майнового найму (оренди).

Відповідальність сторін договору.

Особливості оренди державного та комунального майна. Оренда цілісних майнових комплексів.

Договір побутового прокату як вид договору майнового найму (оренди) і його особливості.

Загальна характеристика договору найму будівлі або іншої капітальної споруди.

Особливості договору найму (оренди) транспортних засобів.

Загальна характеристика договору лізингу.

Тема 9. Договір позички

Поняття договору позички та його особливості. Предмет договору позички. Форма договору. Сторони договору позички.

Укладання договору. Права і обов'язки сторін за договором позички.

Припинення договору позички.

Тема 10. Договір найму житла

Поняття єдиного житлового фонду та його види.

Договір найму житлового приміщення та його особливі ознаки. Суб'єкти та об'єкти договору найму житлових приміщень. Члени сім'ї наймача.

Права та обов'язки сторін договору найму житлових приміщень. Права та обов'язки членів сім'ї наймача. Обмін житлових приміщень. Збереження житлових приміщень за тимчасово відсутніми. Піднайм житлового приміщення.

Зміна та припинення договору найму житлового приміщення. Підстави та порядок виселення наймача та членів його сім'ї.

Користування житловими приміщеннями в житлових приміщеннях, які належать громадянам на праві власності.

Приватизація державного житлового фонду.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ДОГОВОРИ, З ЯКИХ ВИНИКАЮТЬ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З ВИКОНАННЯ РОБІТ. ДОГОВОРИ, З ЯКИХ ВИНИКАЮТЬ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЩОДО НАДАННЯ ОСНОВНИХ ВИДІВ ПОСЛУГ

Тема 11. Договір підряду та його види

Поняття договору підряду, його відмінність від інших видів договорів. Види договорів підряду. Сторони договору. Генеральний підрядник і субпідрядник. Предмет договору. Ціна договору і кошторис.

Виконання договору підряду. Прийняття результатів роботи. Ризик випадкової загибелі об'єкту підряду. Відповідальність сторін договору підряду. Припинення договору підряду.

Договір побутового підряду. Захист прав споживачів у сфері побутового обслуговування.

Поняття договорів на виконання проектних та пошукових робіт. Сторони і предмет договору. Порядок укладення договору. Права та обов'язки сторін. Відповідальність сторін договору.

Тема 12. Договір будівельного підряду

Поняття і значення договору будівельного підряду, ознаки договору. Співвідношення будівельного підряду і капітального будівництва. Предмет договору будівельного підряду.

Сторони за договором будівельного підряду. Структура договірних зв'язків у будівництві. Порядок укладання договору.

Права та обов'язки сторін договору будівельного підряду. Договір субпідряду. Передання та прийняття будівельних робіт. Відповідальність сторін за договором будівельного підряду.

Тема 13. Договори на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт

Поняття, роль і значення договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Відмінності від суміжних договорів. Предмет договору. Форма договору.

Сторони договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Права та обов'язки сторін договору. Відповідальність сторін договору.

Тема 14. Загальні положення про договори щодо надання послуг

Поняття договору про надання послуг та його ознаки. Послуга як предмет договору про надання послуг. Види договорів про надання послуг.

Сторони за договором про надання послуг. Особливості виконання договору про надання послуг. Відповідальність за договором про надання послуг.

Тема 15. Договір перевезення

Значення та види перевезень, їх правове регулювання. Поняття та система транспортних договорів.

Поняття і ознаки договору перевезення вантажу. Предмет договору. Сторони договору перевезення вантажу.

Укладення і виконання договору перевезення вантажу. Значення транспортної накладної. Відповідальність сторін за договором перевезення.

Особливість перевезення у прямому змішаному сполученні.

Поняття і ознаки договору перевезення пасажирів та багажу. Особливості укладання і виконання договору.

Загальна характеристика договору чартеру (фрахтування).

Тема 16. Договір зберігання

Підстави виникнення зобов'язань зі зберігання.

Поняття договору зберігання, сторони, предмет і об'єкт договору, особливості форми.

Права та обов'язки сторін договору зберігання.

Відповідальність сторін у зобов'язаннях зі зберігання.

Характеристика окремих видів зберігання.

Тема 17. Договір доручення. Договір комісії. Договір управління майном

Поняття, предмет, сторони, форма договору доручення. Права та обов'язки сторін договору доручення. Припинення договору доручення.

Поняття договору комісії, його відмінності від доручення. Сторони, предмет, форма договору. Права та обов'язки сторін договору комісії. Виконання і припинення договору комісії.

Поняття договору управління майном і його відмінності від договорів доручення і комісії. Предмет і об'єкт договору управління майном, форма договору. Сторони договору управління майном. Виконання і припинення договору управління майном. Відповідальність управителя.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ДОГОВОРИ, З ЯКИХ ВИНИКАЮТЬ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЩОДО НАДАННЯ КРЕДИТНО-ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗІ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. НЕДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ.

Тема 18. Договір страхування

Соціально-економічна сутність страхування, його правове регулювання.

Основні поняття у страхуванні. Види страхування. Добровільне страхування. Обов'язкове страхування.

Поняття договору страхування. Предмет, сторони, форма, істотні умови договору страхування. Права та обов'язки сторін. Підстави відмови від здійснення страхової виплати.

Припинення договору страхування. Визнання його недійсним.

Тема 19. Договори, з яких виникають кредитно-фінансові зобов'язання

Поняття та види кредитно-фінансових зобов'язань.

Поняття договору позики, його відмінності від інших договорів. Сторони, предмет і форма договору позики. Виконання договору позики. Оспорювання договору позики. Припинення договору. Новація боргу у позикові зобов'язання.

Поняття і види кредитних договорів, відмінності від інших договорів. Сторони, предмет, форма кредитного договору. Виконання та припинення кредитного договору. Відповідальність сторін.

Поняття договору банківського вкладу, його сторони, предмет і форма. Види банківських вкладів та їх оформлення. Виконання та припинення договору банківського вкладу. Особливості спадкування сум вкладів.

Поняття договору банківського рахунку, його сторони, форма. Укладення договору банківського рахунку. Виконання і припинення договору банківського рахунку.

Поняття договору факторингу, сторони, предмет і форма. Виконання і припинення договору факторингу.

Тема 20. Договір про спільну діяльність та його види

Поняття договору про спільну діяльність, його види.

Поняття договору простого товариства. Мета, форма і учасники договору простого товариства. Виконання договору простого товариства. Ведення спільних справ. Правовий режим майна учасників договору простого товариства. Припинення договору простого товариства. Відповідальність учасників за результати спільної діяльності.

Поняття та відмінні риси засновницького договору.

Тема 21. Недоговірні зобов'язання. Зобов'язання з односторонніх дій

Поняття, ознаки та класифікація недоговірних зобов'язань.

Поняття і види зобов'язань з односторонніх дій.

Поняття та ознаки публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу. Умови виникнення зобов'язань. Зміст зобов'язання. Припинення зобов'язання.

Поняття зобов'язання з публічної обіцянки нагороди за результатами конкурсу, суб'єкти (публічний конкурс). Порядок організації та проведення конкурсу. Права та обов'язки учасників конкурсу.

Поняття зобов'язання, що виникають з дій в майнових інтересах особи без її доручення. Елементи зобов'язання.

Рятування здоров'я, життя, майна фізичної особи та майна юридичної особи: загальна характеристика зобов'язання.

Поняття і характеристика зобов'язання зі створення загрози життю, здоров'ю, майну.

Поняття зобов'язань з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави (безпідставне збагачення). Умови зобов'язання з безпідставного збагачення. Елементи зобов'язань з безпідставного збагачення. Види зобов'язань з безпідставного збагачення. Обсяг відшкодування. Безпідставно набуте майно, яке не підлягає поверненню.

Тема 22. Зобов'язання з відшкодування шкоди

Поняття та підстави виникнення зобов'язань з відшкодування шкоди. Сутність та особливості відшкодування (компенсації) моральної шкоди. Визначення розміру відшкодування (компенсації) моральної шкоди.

Особливості відшкодування шкоди, завданої окремими категоріями фізичних осіб (відшкодування шкоди, завданої малолітньою особою, неповнолітньою особою, кількома особами, що не досягли повноліття, недієздатною особою, обмежено дієздатною особою та особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними).

Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я фізичної особи.

Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого.

Підстави та умови відшкодування шкоди, завданої органами влади та управління, органами місцевого самоврядування, їх посадовими або службовими особами.

Особливості відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.

Умови виникнення зобов'язань з відшкодування шкоди, заподіяної джерелом підвищеної небезпеки. Поняття і види джерел підвищеної небезпеки. Особливості зобов'язань з відшкодування шкоди, заподіяної джерелом підвищеної небезпеки. Підстави звільнення власника джерела підвищеної небезпеки від відповідальності.

Загальні положення відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт, послуг. Особливості відшкодування майнової та моральної шкоди, заподіяної внаслідок недоліків товарів, робіт та послуг.

Організація навчання за дисципліною відбувається в наступних форматах:

- 1) аудиторні заняття (лекції, практичні заняття, модульні контрольні роботи);
- 2) самостійна робота здобувача під керівництвом викладача у формі виконання наданого для СРС завдання за допомогою платформи корпоративної пошти ДонНУ імені Василя Стуса.

Аудиторні заняття реалізуються відповідно до наступного календарного плану викладання дисципліни, конкретні дати відповідають розкладу занять і графіку навчального процесу:

Календарний план викладання дисципліни «Цивільне право (зобов'язальне право)»

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання (матеріали до практичних занять містяться на порталі юридичного факультету у папці дисципліни)	Термін виконання (дата і час)	Мах кількість балів
Змістовний модуль 1					
1 тиждень, 2 години	Тема 1. Цивільно-правовий договір	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 2, 16, 52, 53 ЦК України	1 тиждень	
2 тиждень, 4 години	Тема 2. Договір купівлі-продажу. Договір міни	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 47-51, 54 ЦК України; Закони України «Про публічні закупівлі», «Про електронну комерцію», «Про захист прав споживачів», Постанова Президії ВРУ «Про право власності на окремі види майна»	2 тиждень	
	Теми 1, 2 (заняття 1)	Практичне заняття	Практичні завдання до Тем 1, 2	2 тиждень	5
3 тиждень, 2 години	Тема 2. Договір купівлі-продажу. Договір міни	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 54 ЦК України; Закони України «Про публічні закупівлі», «Про електронну комерцію», «Про захист прав споживачів»	3 тиждень	
4 тиждень, 4 години	Тема 3. Договір поставки	Лекція	Для ознайомлення до лекції: ст. 712 ЦК України, гл. 30 ГК України	4 тиждень	
	Тема 2 (заняття 2)	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 2; задачі за вказівками викладача; аналіз судових рішень	4 тиждень	5
5 тиждень, 2 години	Тема 3. Договір поставки Тема 4. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу	Лекція	Для ознайомлення до лекції: ст. 712 ЦК України, гл. 30 ГК України, Постанова Нацком.енергетики, ком.послуг «Про затвердження Правил роздрібного ринку електричної енергії»	5 тиждень	

6 тиждень, 4 години	Тема 5. Договір дарування	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 55 ЦК України	6 тиждень	
	Теми 3, 4	Практичне заняття	Практичні завдання до Тем 3, 4; задачі за вказівками викладача	6 тиждень	10
7 тиждень, 2 години	Тема 6. Договір ренти	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 56 ЦК України	7 тиждень	
8 тиждень, 4 години	Тема 7. Договір довічного утримання (догляду)	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 57 ЦК України	8 тиждень	
	Тема 5	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 5; задачі за вказівками викладача	8 тиждень	5
Змістовний модуль 2					
9 тиждень, 2 години	Тема 8. Договір майнового найму (оренди) та його види	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 58 ЦК України; Закони України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», «Про оренду державного та комунального майна»	9 тиждень	
10 тиждень, 4 години	Тема 8. Договір майнового найму (оренди) та його види Тема 9. Договір позички	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 58, 60 ЦК України; гл. 30 ГК України; Закони України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», «Про фінансовий лізинг»	10 тиждень	
	Теми 6, 7	Практичне заняття	Практичні завдання до Тем 6, 7; задачі за вказівками викладача	10 тиждень	10
11 тиждень, 2 години	Тема 10. Договір найму житла	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 59 ЦК України, ст. 4, ЖК України, Закони України «Про приватизацію державного житлового фонду», «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку»	11 тиждень	
Змістовний модуль 3					
12 тиждень, 4 години	Тема 11. Договір підряду та його види	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 61 ЦК України, Постанова КМУ «Правила побутового обслуговування населення»	12 тиждень	
	Тема 8, 9	Практичне	Практичні завдання до Тем 8, 9; задачі за вказівками	12 тиждень	10

		заняття	викладача		
13 тиждень, 2 години	Тема 11. Договір підряду та його види	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 61 ЦК України, Постанова КМУ «Правила побутового обслуговування населення»	13 тиждень	
			Представлення самостійної роботи за змістовними модулями 1 і 2	13 тиждень	20
14 тиждень, 4 години	Тема 12. Договір будівельного підряду	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 62 ЦК України, гл. 30 ГК України; Постанова КМУ «Загальні умови укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві»	14 тиждень	
	Тема 10	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 10; задачі за вказівками викладача	14 тиждень	5
			Модульний контроль 1		30
					100
15 тиждень, 4 години	Тема 12. Договір будівельного підряду	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 62 ЦК України, гл. 30 ГК України; Постанова КМУ «Загальні умови укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві»	15 тиждень	
	Тема 11 (заняття 1)	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 11; задачі за вказівками викладача	15 тиждень	1,5
16 тиждень, 4 години	Тема 13. Договори на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 62 ЦК України; Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»	16 тиждень	
	Тема 11 (заняття 2)	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 11; задачі за вказівками викладача	16 тиждень	1,5
17 тиждень, 4 години	Тема 14. Загальні положення про договори щодо надання послуг	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 63 ЦК України	17 тиждень	

	Тема 12 (заняття 1)	Практичне заняття	Практичні завдання до Тем 12; задачі за вказівками викладача	17 тиждень	1,5
18 тиждень, 4 години	Тема 15. Договір перевезення	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 64 ЦК України; Закон України «Про транспорт», Статут залізниць	18 тиждень	
	Теми 12 (заняття 2), 13	Практичне заняття	Практичні завдання до Тем 12, 13; задачі за вказівками викладача	18 тиждень	4,5
19 тиждень, 4 години	Тема 15. Договір перевезення	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 64 ЦК України; Закон України «Про транспорт», Статут залізниць	19 тиждень	
	Тема 14	Практичне заняття	Практичні завдання до Тем 14; задачі за вказівками викладача	19 тиждень	3
20 тиждень, 4 години	Тема 16. Договір зберігання	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 66 ЦК України; Посанова КМУ «Правила зберігання транспортних засобів на автостоянках»	20 тиждень	
	Тема 15 (заняття 1)	Практичне заняття	Практичні завдання до Тем 15; задачі за вказівками викладача	20 тиждень	1,5
21 тиждень, 4 години	Тема 16. Договір зберігання	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 66 ЦК України; Посанова КМУ «Правила зберігання транспортних засобів на автостоянках»	21 тиждень	
	Тема 15 (заняття 2)	Практичне заняття	Практичні завдання до Тем 15; задачі за вказівками викладача; аналіз судових рішень	21 тиждень	1,5
22 тиждень, 4 години	Тема 17. Договір доручення. Договір комісії. Договір управління майном	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 68, 69, 70 ЦК України; гл. 30 ГК України	22 тиждень	
	Тема 16	Практичне заняття	Практичні завдання до Тем 16; задачі за вказівками викладача	22 тиждень	3
23 тиждень, 4 години	Тема 17. Договір доручення. Договір комісії. Договір управління майном	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 68, 69, 70 ЦК України; гл. 30 ГК України	23 тиждень	
	Тема 17 (заняття 1)	Практичне заняття	Практичні завдання до Тем 17; задачі за вказівками викладача	23 тиждень	1,5

Змістовний модуль 4

24 тиждень, 4 години	Тема 18. Договір страхування	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 67 ЦК України; Закон України «Про страхування»	24 тиждень	
	Тема 17 (заняття 2)	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 17; задачі за вказівками викладача; аналіз судових рішень	24 тиждень	1,5
25 тиждень, 4 години	Тема 19. Договори, з яких виникають кредитно-фінансові зобов'язання	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 71, 72, 73 ЦК України; Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»	25 тиждень	
	Тема 18	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 18; задачі за вказівками викладача	25 тиждень	3
26 тиждень, 4 години	Тема 19. Договори, з яких виникають кредитно-фінансові зобов'язання	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 71, 72, 73 ЦК України; Закони України «Про банки і банківську діяльність», «Про кредитні спілки», «Про споживче кредитування», «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»	26 тиждень	
	Тема 19 (заняття 1)	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 19; задачі за вказівками викладача	26 тиждень	1,5
27 тиждень, 4 години	Тема 20. Договір про спільну діяльність та його види	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 77 ЦК України; Постанова КМУ «Про затвердження Порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном»	27 тиждень	
	Тема 19 (заняття 2)	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 19; задачі за вказівками викладача	27 тиждень	1,5
28 тиждень, 4 години	Тема 21. Недоговірні зобов'язання. Зобов'язання з односторонніх дій	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 78, 79 ЦК України	28 тиждень	
	Тема 20	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 20; задачі за вказівками викладача	28 тиждень	3

29 тиждень, 4 години	Тема 21. Недоговірні зобов'язання. Зобов'язання з односторонніх дій	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 80, 81, 83 ЦК України.	29 тиждень	
	Тема 21	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 21; задачі за вказівками викладача	29 тиждень	3
30 тиждень, 4 години	Тема 22. Зобов'язання з відшкодування шкоди	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 82 ЦК України; Закон України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину неправопорядковими діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду»	30 тиждень	
	Тема 22 (заняття 1)	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 22; задачі за вказівками викладача	30 тиждень	1,5
			Представлення самостійної роботи за змістовними модулями 3 і 4		10
31 тиждень, 4 години	Тема 22. Зобов'язання з відшкодування шкоди	Лекція	Для ознайомлення до лекції: гл. 82 ЦК України; Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів», «Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції»	31 тиждень	
	Теми 22 (заняття 2)	Практичне заняття	Практичні завдання до Теми 22; задачі за вказівками викладача; аналіз судових рішень	31 тиждень	1,5
			Модульний контроль 2		
					60
			Екзамен		40
			Загальний підсумок		100

Методи і форми контролю, критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

При викладанні дисципліни «Цивільне право (зобов'язальне право)» використовуються методи усного та письмового опитування, дискусії, робота в групах, тестування (у тому числі – на платформі Moodle), презентації, розв'язання практичних завдань, задач, ситуацій, модульні роботи.

Загальна сума балів з курсу «Цивільне право (зобов'язальне право)» у кожному семестрі складає 100 балів і формується як сума всіх балів, отриманих здобувачем за виконання всіх видів робіт протягом семестру. Ця сума складається з балів, отриманих з першого разу при проходженні всіх видів контролю або виконанні видів робіт.

Повне виконання завдання по темі означає виконання усіх завдань, що були надані до виконання за передбаченими формами робіт. Виконання не усіх завдань зменшує оцінку пропорційно до їх кількості з округленням на користь здобувача.

Бали за виконані завдання не зараховується у випадку відходу здобувачів від норм академічної доброчесності (в тому числі несамотійного виконання завдань, відсутності посилань на джерела інформації, різні види плагіату, вміщення недостовірної інформації, недотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права).

Здобувач, що не пройшов з поважних причин будь-який з видів контролю або не виконав будь-який вид робіт має право виконати їх в інший час, визначений за погодженням з викладачем.

Навчальна дисципліна «Цивільне право (зобов'язальне право)» вивчається протягом п'ятого і шостого семестру за чотирма змістовними модулями.

У *п'ятому семестрі* за підсумками вивчення змістовних модулів 1 і 2 розподіл балів здійснюється наступним чином:

- організаційно-навчальна робота здобувачів в аудиторії оцінюється **максимально у 50 балів за темами змістовних модулів 1 і 2 (кожна тема змістовного модулю оцінюється у 5 балів максимального)**;
- самостійної робота здобувачів оцінюється **максимально у 20 балів за обома змістовними модулями**;
- модульний контроль оцінюється **максимально у 30 балів**.

Система оцінювання знань здобувачів денної форми навчання за 100-бальною шкалою для складання заліку

Поточний контроль - Змістовний модуль 1+ Змістовний модуль 2 (max 100 балів)			
Організаційно-навчальна робота здобувача в аудиторії	Самостійна робота	Модульний контроль 1	Загальна кількість балів
1	2	3	4
50	20	30	100

У *шостому семестрі* за підсумками вивчення змістовних модулів 3 і 4 розподіл балів здійснюється наступним чином:

- організаційно-навчальна робота здобувачів в аудиторії оцінюється **максимально у 36 балів за темами змістовних модулів 3 і 4 (кожна тема змістовного модулю оцінюється у 3 бали максимального)**;
- самостійної робота здобувачів оцінюється **максимально у 10 балів за обома змістовними модулями**;
- модульний контроль оцінюється **максимально у 14 балів**;
- підсумковий контроль оцінюється **максимально у 40 балів**.

**Система оцінювання знань здобувачів
за 100-бальною шкалою для складання іспиту**

Поточний контроль - Змістовний модуль 3+ Змістовний модуль 4 (max 60 балів)			Підсумковий контроль (max 40 балів)	Загальна кількість балів
Організаційно-навчальна робота здобувача в аудиторії	Самостійна робота	Модульний контроль 2		
1	2	3	4	5
36	10	14	40	100

Організаційно-навчальна робота здобувача в аудиторії. Вивчення тем навчальної дисципліни «Цивільне право (зобов'язальне право)» оцінюється у 5 балів максимально (за темами змістовних модулів 1 і 2 у п'ятому семестрі) і у 3 бали максимально (за темами змістовних модулів 3 і 4 у шостому семестрі), що визначається як:

високий рівень знань (5 балів/3 бали), що виставляється студенту, який показав всебічні та глибокі знання передбаченого програмою матеріалу, законодавства, додаткової літератури, рекомендованої програмою курсу, що проявив творчі здібності в розумінні, викладенні та використанні програмного матеріалу.

середній рівень знань (3-4 бали/2 бали), що виставляється студенту, який показав повне знання передбаченого програмою матеріалу, що засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою курсу, що виявив стабільний характер знань і здібності до їх самостійного заповнення та оновлення в ході практичної діяльності.

достатній рівень знань (2 бали/1 бал), що виставляється студенту, який показав знання основного матеріалу в обсязі навчальної програми, необхідному для майбутньої роботи, знайомому з основною літературою, рекомендованою програмою курсу, який проте припустився неточностей у відповіді на теоретичні завдання або при вирішенні практичного завдання, зокрема, неточність формулювань окремих понять, або який показав поверхневе знання одного з теоретичних питань або при вирішенні практичних завдань. Ця оцінка виставляється і у разі недостатньо аргументованого викладення матеріалу, недостатньо чітко і послідовно висловленої відповіді.

низький рівень знань (0-1 бал/0 балів), що виставляється студенту, який виявив істотні прогалини у знанні основного програмного матеріалу, що виражається у незнанні основних понять та положень навчального курсу, в невмінні пов'язати теоретичний матеріал з прикладами з чинного законодавства, юридичної практики, що свідчить про невідповідність студента до професійної діяльності за спеціальністю 081 «Право».

Відповідні бали здобувач вищої освіти може отримати, приймаючи участь в організаційно-навчальній роботі в аудиторії (на практичних заняттях) у різних формах:

- розв'язування задач/ситуацій.

Задача – це об'єкт розумової діяльності, що містить чітко визначену мету і завдання при заданих умовах, потребує розв'язання шляхом математичних обчислень із застосуванням методичного інструментарію. Задача повинна містити запитання, умову та вихідні дані.

Ситуація – це умова або сукупність умов, обставин або подій, що створюють певну ситуацію, викликають певні взаємовідносини людей, стан, положення або обстановку.

Аналітичні задачі/ситуації містяться в Навчально-методичних рекомендаціях до навчальної дисципліни, що розташовані на порталі факультету.

Мета рішення задач/ситуацій – обробляти інформацію, застосовувати знання при розв'язуванні задач, практичних ситуацій із застосуванням методичного інструментарію, демонструвати критичне, аналітичне та логічне мислення, здійснювати комунікації, працювати автономно та/або в команді.

Критерії оцінювання розв'язування задач/ситуацій.

Ієрархія отримання балів передбачає чотири рівні:

високий (5 балів/3 бали): задача/ситуація виконана вірно, містить логічну послідовність дій, при рішенні застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), зроблено логічні висновки.

середній (3-4 бали/2 бали): задача/ситуація виконана частково вірно, містить логічну послідовність дій, при рішенні частково застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), є висновки.

достатній (2 бали/1 бал): задача/ситуація виконана із помилками, розрахунки є епізодичними, при рішенні не застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), висновки відсутні.

низький (0-1 бал/0 балів): задача/ситуація виконана невірно, розрахунки є епізодичними, відсутній методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), сумнівні висновки.

- **індивідуальне** (застосовується для оцінки здатності здобувача критично мислити, визначати проблему, аналізувати та оцінювати ситуацію, подію, інформацію тощо, формулювати альтернативні варіанти рішень, прогнозувати, обґрунтовувати власну позицію тощо) та **фронтальне** (спрямоване на оцінку знань і розуміння матеріалу, здатності набувати нові знання) **опитування**.

Опитування є інструментом оцінювання динаміки набутих результатів навчання, оцінювання знання термінології, фактів, понять, теорій, концепцій, розуміння, пояснення і сприймання інформації, вміння передати набуті знання своїми словами, висловлюватися з відповідної теми коротко чи розширено із аргументацією власної позиції.

Мета усного опитування – оцінити рівень розвитку набутих знань та умінь здобувачів вищої освіти, закріпити і узагальнити вивчений матеріал відповідно до визначених в навчальній дисципліні результатів навчання та компетентностей.

Критерії оцінювання опитування (усне/письмове).

Ієрархія отримання балів передбачає чотири рівні:

високий (5 балів/3 бали): усна/письмова відповідь є правильною, цілісною, логічною, обґрунтованою, містить аргументацію, аналітичні міркування, демонструє критичне мислення здобувача.

середній (3-4 бали/2 бали): усна/письмова відповідь є правильною, логічною, частково обґрунтованою, аналітичні міркування та аргументація є недостатніми.

достатній (2 бали/1 бал): усна/письмова відповідь є частково правильною, нецілісною, фрагментарною, недостатньо аргументованою.

низький (0-1 бал/0 балів): усна/письмова відповідь є неправильною або містить грубі помилки, здобувач демонструє незнання і нерозуміння навчального матеріалу, не може обґрунтувати свою думку.

- **доповідь** - це публічне, розгорнуте, офіційне повідомлення з певного питання, ґрунтоване на залученні документальних даних.

Критерії оцінювання доповіді:

5 балів/3 бали - використані матеріали повністю відповідають темі, аналізуються та оцінюються у повній мірі, матеріал викладається логічно, повністю прослідковуються причинно-наслідкові зв'язки, доповідач впевнено тримається перед аудиторією, володіє культурою мовлення, дотримується регламенту, утримує увагу аудиторії, доповідач переконливо, повно і аргументовано відповідає на всі поставлені питання.

3-4 бали/2 бали - використані матеріали по більшій мірі мають відношення до теми, але частково аналізуються та оцінюються, логіка викладання матеріалу прослідковується, наявна структурованість, доповідач допускає не грубі мовленнєві помилки під час виступу, незначно порушує регламент, частково утримує увагу аудиторії, доповідач не на всі питання може знайти переконливі, аргументовані відповіді.

0-2 бали/0-1 бал - використані матеріали мають часткове відношення до теми;

представлена інформація не аналізується і не оцінюється, логіка викладання матеріалу порушена, структурованість прослідковується частково, доповідач губиться перед аудиторією, демонструють бідність мовлення, порушує регламент, не може втримати увагу аудиторії, доповідач не може відповісти на питання або під час відповідей поводить себе агресивно, некоректно.

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Цивільне право (зобов'язальне право)» виконується у наступних **формах**, кожна з яких оцінюється **максимально в 10 балів**:

1. **Складання задач на основі фабули рішення суду** відповідно до обраної теми за програмою навчальної дисципліни. Задача складається на основі трьох рішень суду (першої, апеляційної та касаційної інстанції) по одній справі. Пошук судових рішень здійснюється за допомогою «Єдиного державного реєстру судових рішень» за посиланням: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>

Вимоги до оформлення вказаного завдання: титульна сторінка, складена задача з теоретичними та практичними питаннями, відповіді на питання, посилання на рішення суду першої, апеляційної та касаційної інстанцій (з урахуванням формальних вимог: кегель Times New Roman 14, через одинарний міжстроковий інтервал; береги – 20 мм).

Критерії оцінювання вказаного завдання:

10 балів – проведено глибокий аналіз правозастосовчої практики, на основі якої складено задачу, що містить посилання на рішення суду першої, апеляційної та касаційної інстанцій. Складена задача передбачає складний пошук її вирішення.

7 балів – проведено аналіз правозастосовчої практики, на основі якого складена задача містить посилання тільки на дві судові інстанції та передбачає простий пошук вирішення поставлених питань.

3 бали – проведено поверхневий правозастосовчої практики, на основі якого складена задача містить посилання тільки на рішення суду однієї судової інстанції та передбачає простий пошук вирішення поставлених питань.

2. **Надання аналізу двох рішень суду** (пошук судових рішень здійснюється за допомогою «Єдиного державного реєстру судових рішень» за наступним посиланням: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>) відповідно до обраної теми за програмою навчальної дисципліни за наступними критеріями:

- предмет і сторони спору;
- доведення і обґрунтування позицій сторін,
- вмотивованість винесеного рішення,
- урахування сталих позицій суду,
- власна позиція по справі.

Вимоги до оформлення вказаного завдання: титульна сторінка, посилання на судові рішення, що аналізується, і викладена фабула справи, аналіз за кожним критерієм з наданням інформації за текстом судового рішення, посилання на сталі позиції суду по вказаному спору, викладення власної позиції по справі (з урахуванням формальних вимог: кегель Times New Roman 14, через одинарний міжстроковий інтервал; береги – 20 мм).

Критерії оцінювання вказаного завдання:

10 балів – проведено глибокий аналіз судового рішення за вказаними критеріями з наведенням конкретних положень судового рішення, посилання на нормативно-правові акти і акти правозастосовчої практики. Визначена власна позиція по справі із застосуванням принципу верховенства права і норм чинного законодавства.

7 балів – проведено аналіз судового рішення за вказаними критеріями з наведенням конкретних положень судового рішення, але без посилання на нормативно-правові акти і акти правозастосовчої практики. Визначена власна позиція не по суті справи, а по оцінці рішення суду.

3 бали – проведено поверхневий аналіз судового рішення за вказаними критеріями з наведенням конкретних положень судового рішення, але без посилання на нормативно-

правові акти і акти правозастосовчої практики. Власна позиція по справі не визначена або є помилковою.

3. Написання тез доповіді на наукову або науково-практичну конференцію (обсягом не менш 4 сторінок) або наукової статті у Віснику СНТ Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Тези (від гр. tess. положення, твердження) – це коротко, точно, послідовно сформульовані ідеї, думки, положення наукової доповіді, повідомлення, статті або іншої наукової праці. Вони містять матеріали, положення, категорії, які автор вперше вводить у науковий обіг.

Мета написання тез доповіді – узагальнити наявний матеріал, подати його суть у коротких формулюваннях, розкрити зміст щодо великої за обсягом публікації чи доповіді; глибоко розібратися у питанні, проаналізувати його та створити можливість протиставлення своїх думок думкам інших, або доповнення останніх.

Основні принципи тез: стислість; ємність; логічність викладу; грамотність; унікальність; повнота; абсолютна відповідність змісту основної роботи.

Структурно тези доповіді включають у себе такі елементи: актуальність теми; стисла постановка наукової проблеми; короткий огляд існуючих позицій щодо обраної проблематики; окремі власні думки щодо наукової проблеми; висновки.

Оформлення тез доповіді має відповідати вимогам організаторів конференції.

Критерії оцінювання. Оцінювання тез доповіді відповідно до критеріїв відбувається шляхом визначення суми балів по кожному з відповідних критеріїв:

- відповідність змісту тез заявленій темі, їх цілісність та композиційна гармонійність – 2 бали;
- ступінь розкриття предмету дослідження – 2 бали,
- оригінальність теми роботи – 2 бали;
- наявність узагальнень альтернативних теоретичних підходів в межах досліджуваної проблеми – 1 бал;
- обсяг та якість опрацьованих інформаційних джерел – 1 бал;
- наявність та обґрунтованість авторських розробок або пропозицій за досліджуваною проблемою, ступінь їх теоретичної значущості та практичної цінності – 2 бали.

Наукова стаття є одним із видів самостійної роботи здобувача вищої освіти, в якій подаються проміжні або кінцеві результати, висвітлюються окремі питання з теми дослідження, фіксується науковий пріоритет автора.

Мета написання наукової статті – отримання здобувачами вищої освіти навичок наукової (дослідницької) роботи, де важливу роль відіграє оприлюднення результатів дослідження.

Наукова стаття оформлюється відповідно до вимог, які публікуються в окремих номерах журналів або збірниках у вигляді пам'ятки автору.

Критерії оцінювання. Оцінювання наукової статті відповідно до критеріїв відбувається шляхом визначення суми балів по кожному з елементів структури наукової статті:

- постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями – 2 бали;
- аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття – 2 бали;
- формулювання цілей статті (постановка завдання) – 1 бал;
- виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів – 2 бали;
- висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку – 2 бали;
- оформлення бібліографічних посилань – 1 бал.

4. Підготовка презентації до окремої теми навчальної дисципліни або окремого питання.

Презентація (power point presentation, PPT) – це ефективний та універсальний формат донесення інформації, який являє собою набір слайдів та спеціальних ефектів (слайд-шоу), текстовий вміст презентації, замітки доповідача, а також роздавальний матеріал для аудиторії, що зберігаються в одному файлі.

Обсяг презентації має бути не менший за 10 слайдів.

Критерії оцінювання презентації:

Критерії оцінювання презентації	0-4 бали	5-8 балів	9-10 балів
<i>Відповідність матеріалу тематиці проекту</i>	Містить близький за тематикою матеріал але не несе важливої інформативної функції	Загалом відповідає тематиці проекту і є досить інформативним	Точно відповідає тематиці, містить дуже важливу інформацію
<i>Структурованість інформації</i>	Важко вловити структуру подання інформації	Прослідковується певна структура в розміщенні інформації	Має чітку, логічно вибудовану структуру
<i>Використання графіків, таблиць, діаграм</i>	Графіки, таблиці і діаграми відсутні	Графіки, таблиці і діаграми представлені в роботі, але суттєво не доповнюють змісту	Графіки, таблиці і діаграми відповідають змісту та розкривають його сутність
<i>Наявність посилань на використані інформаційні джерела</i>	Немає посилань на використані джерела	Не повністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені	Оформлення посилань на інформаційні джерела цілком правильні, вичерпні
<i>«Читаємість» тексту, наочність.</i>	Естетичний вигляд незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення)	Естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречна графіка оформлення	Чітка побудова сторінок. Розмір тексту легко сприймається
<i>Відповідність дизайну змісту роботи, єдність стилю в оформленні різних частин презентації</i>	Дизайн зовсім не відповідає тематиці проекту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту	Дизайн не суперечить загальному змісту проекту	Гармонійне поєднання дизайнерських знахідок з ідеєю проекту
<i>Уміння і навички використовувати комп'ютерні технології (використання спецефектів, анімацій, звуків, графіки)</i>	Низький (початковий) рівень використання різноманітних можливостей комп'ютерних технологій	Робота дає висновок про середній рівень умінь і навичок використання комп'ютерних технологій здобувачами	Робота є прикладом високого рівня володіння комп'ютерними технологіями.

У п'ятому семестрі самостійна робота оцінюється **максимально у 20 балів** і складається з виконання здобувачем **двох завдань**, які він обирає самостійно:

У першому завданні здобувач або складає фабулу задачі на підставі рішення суду, або надає аналіз двох рішень суду.

У другому завданні здобувач або пише тези доповіді чи наукову статтю, або готує презентацію.

У шостому семестрі самостійна робота здобувача оцінюється **максимально у 10 балів**. Здобувач виконує **одне завдання**, обираючи з чотирьох запропонованих вище **форм**, при цьому вона має відрізнятися від тих, які були обрані в попередньому семестрі.

Самостійна робота має бути виконана і надіслана викладачу до останнього практичного заняття.

Модульний контроль здійснюється у формі тестування.

Тести є інструментом оцінювання результатів навчання як програмних, так і за освітніми компонентами, вибірковими дисциплінами, окремими темами. Тестовий формат оцінювання знань і вмінь може бути спрямований на такі типи результатів опанування освітньої програми як знання, розуміння, застосування, вміння аналізувати, надавати оцінку, синтезувати і створювати нові знання і продукти відповідно до рівня і ступеню освіти. *Мета тесту* – оцінити рівень знань та вмінь здобувачів вищої освіти, проаналізувати результати в частині їх відповідності до очікуваного переліку зазначених в ОП результатів навчання та компетентностей, визнати рівень засвоєння і опанування кожним здобувачем.

Форматом тестового контролю є $\frac{1}{4}$ MCQ, що передбачає 1 правильну відповідь із 4 запропонованих і відсутність відкритих питань для уникнення суб'єктивності оцінювання.

Критерії оцінювання тестів. **Максимальний бал** за відмінне виконання тесту за *модульним контролем 1* встановлюється у **30 балів**, а за *модульним контролем 2* – у **14 балів** і складається з критеріїв оцінювання конкретного набору тестів з орієнтацією на комплекс знань і вмінь, що оцінюються. Ієрархія отримання балів здобувачем передбачає при системі $\frac{1}{4}$ MCQ тільки два можливі варіанти – максимальний бал при правильному розв'язанні тесту і 0, якщо здобувач припустився помилки.

Приклад тестових завдань для модульного контролю:

1. У якій формі укладається договір купівлі-продажу земельної ділянки, єдиного майнового комплексу, житлового будинку (квартири) або іншого нерухомого майна, крім договорів купівлі-продажу майна, що перебуває в податковій заставі?

- 1) У письмовій формі
- 2) В усній формі
- 3) У письмовій формі і підлягає нотаріальному посвідченню та державній реєстрації
- 4) У письмовій формі і підлягає нотаріальному посвідченню

2. Які речі НЕ можуть бути предметом договору дарування?

- 1) Рухомі речі, в тому числі гроші та цінні папери;
- 2) Майнові права, якими дарувальник володіє;
- 3) Речі, вилучені з цивільного обігу;
- 4) Майнові права, які можуть виникнути у дарувальника в майбутньому

3. До кого переходить право власності на майно, що передане за договором довічного утримання (догляду) у разі ліквідації юридичної особи-набувача?

- 1) переходить до відчужувача
- 2) переходить до правонаступників ліквідованої юридичної особи
- 3) переходить до кредиторів юридичної особи
- 4) переходить до держави

4. Що зобов'язаний зробити наймач у разі погіршення речі, що передана за договором найму, якщо це трапилось з його вини?

- 1) придбати для наймодавця нову річ;
- 2) компенсувати вартість погіршення речі;
- 3) сплатити в подвійному розмірі орендну плату за весь час користування річчю;
- 4) усунути погіршення речі;

5. У якому випадку договір найму житла за Цивільним кодексом України може бути розірваний за рішенням суду на вимогу наймодавця?

- 1) при невнесенні плати за житло за 6 місяців;
- 2) у разі вселення в помешкання тимчасових мешканців;
- 3) при постійному порушенні правил проживання;
- 4) у разі закінчення строку договору.

Підсумковий контроль проводиться на вибір здобувача у **формі екзамену або альтернативних видів робіт** і оцінюється у **40 балів максимально**:

Види підсумкового контролю	Вимоги	Кількість балів
екзамен за екзаменаційним білетом	екзамен складається з двох частин: <i>теоретична</i> – усне опитування по двох питаннях з переліку контрольних питань до складання екзамену; <i>практична</i> – розв’язання задачі/ситуації та тестове завдання (див. зразок екзаменаційного білету)	<i>40 балів: 10 балів</i> за кожне теоретичне питання; <i>5 балів</i> за розв’язування задачі/ситуації; <i>15 балів</i> за виконання тестового завдання
опублікування наукової статті у фаховому науковому виданні та тестування	1) загальні вимоги до оформлення і змісту http://old.geography.lnu.edu.ua/Publik/Period/Problemy_girs_land/vymogy.pdf 2) спеціальні вимоги: тематика статті має відповідати темам навчальної дисципліни «Цивільне право (зобов’язальне право)»; стаття має бути опублікована або має бути довідка з редакції, що стаття прийнята до опублікування у відповідний номер журналу протягом поточного навчального року	<i>40 балів: 20 балів</i> за наукову статтю і <i>20 балів</i> за тестування
заняття призового місця на всеукраїнських/міжнародних змаганнях; на конкурсі наукових робіт; дебатних правничих турнірах	за тематикою дисципліни	<i>40 балів</i>
тестування на дистанційній платформі MOODLE.	відповідно до змісту тем навчальної дисципліни «Цивільне право (зобов’язальне право)»	<i>40 балів</i>

Зразок змісту екзаменаційного білету

1. Договір дарування: визначення, характеристика, сторони, предмет, відмінність від купівлі-продажу, позики та позички.
2. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок смерті потерпілої особи.
3. Проаналізуйте вказану задачу/ситуацію і надайте відповіді на питання:

Громадянин С. звернувся до Кредитної спілки із заявою на одержання кредиту в іноземній валюті у сумі 5 тис. доларів США строком на 3 роки. Правління Кредитної спілки, з’ясувавши, що громадянин С. не є членом Кредитної спілки, відмовило у видачі йому кредиту.

- 1) Чи можна одержати кредит у Кредитній спілці в іноземній валюті і на яких умовах?

2) Чи є правомірною відмова Кредитної спілки у наданні кредиту громадянину С.?

4. Тестування на дистанційній платформі MOODLE.

Критерії оцінювання екзамену:

40-33 бали - виставляється здобувачу, що показав всебічні та глибокі знання передбаченого програмою матеріалу, законодавства, додаткової літератури, рекомендованої програмою курсу, що проявив творчі здібності в розумінні, викладенні та використанні програмного матеріалу.

32-25 балів - виставляється здобувачу, що показав повне знання передбаченого програмою матеріалу, законодавства, що засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою курсу, що виявив стабільний характер знань і здібності до їх самостійного заповнення та оновлення в ході практичної діяльності.

24-15 балів - виставляється здобувачу, який показав знання основного матеріалу в обсязі навчальної програми, необхідному для майбутньої роботи, знайомий з основною літературою, рекомендованою програмою курсу.

14-0 бали - виставляється здобувачу, який виявив істотні прогалини у знанні основного програмного матеріалу, що виражається у незнанні основних понять та положень навчального курсу, в невмінні пов'язати теоретичний матеріал з прикладами з чинного законодавства, юридичної практики, що свідчить про невідповідність студента до професійної діяльності за спеціальністю 081 «Право».

Система оцінювання результатів навчальних досягнень:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D		
60-66	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	

Орієнтовні питання для підготовки до екзамену

1. Договір купівлі-продажу: визначення, характеристика, сторони, предмет, форма, особливості, види, відмінність від суміжних договорів.

2. Виконання договору купівлі-продажу. Правові наслідки порушення договору купівлі-продажу.

3. Договір купівлі-продажу в роздрібній торгівлі. Права покупця в роздрібній купівлі-продажу та їх захист.

4. Договір поставки: визначення, загальна характеристика, сторони, предмет, види, відмежування від схожих договорів. Способи та порядок укладення договору поставки, структура договірних зв'язків у поставці. Форма договору.

5. Виконання договору поставки. Приймання товару за кількістю та якістю. Цивільно-правова відповідальність за неналежне виконання (невиконання) договору поставки.

6. Договір на постачання енергетичними ресурсами через приєднану мережу, характеристика, особливості укладення та виконання.

7. Договір міни: визначення, характеристика, сторони, предмет, відмежування від суміжних договорів.

8. Договір дарування: визначення, характеристика, сторони, предмет, відмінність від купівлі-продажу, позики та позички.

9. Форма договору дарування, правові наслідки порушення вимоги про форму. Перехід права власності до обдаровуваного. Розірвання договору.

10. Договір довічного утримання (догляду): визначення, характеристика, сторони, предмет, форма, відмінність від суміжних договорів. Зміст договору довічного утримання (догляду). Зміна та припинення договору довічного утримання (догляду).

11. Договір ренти: визначення, характеристика, сторони, предмет, форма, відмінність від договорів купівлі-продажу, дарування та довічного утримання (догляду).

12. Договір майнового найму (оренди): визначення, характеристика, сторони, предмет, форма, відмінність від суміжних договорів.

13. Особливості порядку укладення різних видів договору найму (оренди).

14. Право фізичної особи на житло. Поняття житла та види житла за законодавством України. Договір найму (оренди) приватного житла: визначення, характеристика, сторони, предмет, форма, відмінність від договорів оренди, соціального найму житла та його виконання.

15. Приватизація державного житлового фонду: поняття, суб'єктивне право на приватизацію, способи, порядок.

16. Договір позички (безоплатного користування майном) : визначення, характеристика, сторони, предмет, форма, особливості, відмінність від суміжних договорів.

17. Договір підряду: визначення, характеристика, сторони, предмет, відмінність від суміжних договорів. Виконання договору підряду. Правові наслідки неналежного виконання договору підряду. Способи захисту.

18. Договір побутового підряду (замовлення).

19. Договір будівельного підряду: визначення, характеристика, сторони, предмет, відмінність від суміжних договорів. Порядок укладення, зміни договору будівельного підряду. Виконання договору будівельного підряду. Передання закінченого будівництвом об'єкту.

20. Договір підряду на виконання проектних та пошукових робіт.

21. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

22. Договір про надання послуг.

23. Договір перевезення: визначення, види, джерела правового регулювання, сторони, предмет, особливості укладення. Виконання договору перевезення вантажів. Цивільно-правова відповідальність за неналежне виконання (невиконання) договору перевезення.

24. Договір перевезення пасажирів і багажу.

25. Договір зберігання: визначення, характеристика, сторони, предмет, відмінність від суміжних договорів. Виконання договору зберігання. Цивільно-правова відповідальність при невиконанні (неналежному виконанні) договору зберігання.

26. Спеціальні види зберігання та їх характеристика.

27. Договір страхування: визначення, характеристика, сторони, предмет, форма, відмінність від суміжних договорів. Укладення, зміна та припинення договору страхування. Виконання договору страхування.

28. Договір доручення: визначення, характеристика, сторони, предмет, форма, відмінність від суміжних договорів. Виконання і припинення договору доручення.

29. Договір комісії: визначення, характеристика, сфера застосування, сторони, предмет, відмінність від суміжних договорів. Виконання і припинення договору комісії.

30. Договір управління майном: визначення, характеристика, сторони, предмет, форма, особливості, види, відмінність від суміжних договорів.

31. Договір позики: визначення, характеристика, сторони, предмет, форма, відмінність від суміжних договорів. Виконання договору позики.

32. Кредитний договір: визначення, характеристика, сторони, предмет, форма, особливості, відмінність від суміжних договорів.

33. Договір банківського вкладу: визначення, характеристика, сторони, предмет, форма, особливості, відмінність від суміжних договорів.
34. Договір банківського рахунку: визначення, характеристика, сторони, предмет, форма, особливості, відмінність від суміжних договорів.
35. Договір про спільну діяльність: визначення, характеристика, сторони, предмет, форма, особливості, види, відмінність від суміжних договорів.
36. Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди.
37. Зобов'язання з безпідставного набуття або збереження чужого майна.
38. Зобов'язання з вчинення дій в інтересах іншої особи без її доручення.
39. Зобов'язання з рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної та юридичної особи. Зобов'язання зі створення загрози життя, здоров'ю і майну.
40. Підстави деліктної відповідальності. Розмір та способи відшкодування шкоди. Особливості відшкодування моральної шкоди.
41. Особливості відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я фізичної особи.
42. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок смерті потерпілої особи.
43. Особливості відповідальності за шкоду, завдану внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 21-22. Ст. 144.
4. Житловий кодекс України від 30 червня 1983 р.: введений в дію Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 21 грудня 1983 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. № 1. Ст. 2.
5. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48-49. Ст. 536.
6. Кодекс торговельного мореплавства України від 23 травня 1995 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 47-52. Ст. 349.
7. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 р. № 2155- VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 45. Ст.400.
8. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 р. №922- VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 9. Ст. 89.
9. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: Закон України від 29 листопада 2001 р. № 2866-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 10. Ст. 78
10. Про електронну комерцію: Закон України від 3 вересня 2015 р. № 675-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 45. Ст. 410.
11. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023-XII в редакції Закону України від 1 грудня 2005 року № 3161-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 7. Ст. 84
12. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 1 липня 2004 р. в редакції Закону України від 15 листопада 2015 р. № 834-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 1. Ст. 9.
13. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22 листопада 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 5. С. 28
14. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 3 жовтня 2019 р. № 157-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. № 4. Ст. 25.

15. Про фінансовий лізинг: Закон України 16 грудня 1997 р. в редакції Закону України від 11 грудня 2003 р. № 1381/IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 15. Ст. 231.
16. Про приватизацію державного житлового фонду: Закон України від 19 червня 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 36. Ст. 524.
17. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листопада 2015 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 3. Ст. 25.
18. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 51. Ст. 446.
19. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 р. в редакції від 4 жовтня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 7. Ст. 50.
20. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 1. Ст. 1.
21. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 5-6. Ст. 30.
22. Про кредитні спілки: Закон України від 20 грудня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 15. Ст. 101.
23. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 р. № 2473-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 30. Ст. 239.
24. Про споживче кредитування: Закон України від 15 листопада 2016 р. № 1734-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 1. Ст. 2.
25. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23 лютого 2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 50. Ст. 564.
26. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 1 грудня 1994р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 1. Ст. 1.
27. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 01 липня 2004 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 1. Ст. 1.
28. Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції: Закон України від 19 травня 2011 р. № 3390-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 47. Ст. 531.
29. Про право власності на окремі види майна: Постанова Президії Верховної Ради України від 17 липня 1991 р. № 2471-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 35. Ст. 517.
30. Про затвердження Правил роздрібного ринку електричної енергії: Постанова Нацком.енергетики, ком.послуг від 14.03.2018 р. № 312. *Урядовий кур'єр*. 2018. 18 квітня. № 75.
31. Правила побутового обслуговування населення: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 1994 р. № 313. *Офіційний вісник України*. 1993. № 23
32. Загальні умови укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2005 р. № 668. *Офіційний вісник України*. 2005. № 31. Т. 2. Ст. 1867.
33. Статут залізниць України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 457 від 6 квітня 1998 р. *Офіційний вісник України*. 1998. № 14.
34. Правила зберігання транспортних засобів на автостоянках: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р. *Зібрання постанов Уряду України*. 1996. № 6. Ст. 191
35. Про затвердження Порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном: постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2012 р. № 296. *Офіційний вісник України*. 2012. № 30. ст. 1105.

Основна література

1. Цивільне право. Особлива частина. Курс лекцій: навчальний посібник/ за заг. ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. К: ЕКУС, 2022. 640 с.
2. Цивільне право України: підручник. 3-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 2. Особлива. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 948 с.
3. Тетарчук І., Дяків Т. Zobов'язальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К: Центр учбової літератури, 2021. 192 с.
4. Парасюк М.В. Цивільне право України (особлива частина) (у схемах та таблицях): навчальний посібник / М.В.Парасюк, В.М. Парасюк, Н.М. Грабар. Львів: Растр-7, 2021. 467 с.
5. Іванов Ю.Ф., Куриліна О.В., Іванова М.В. Цивільне право України. Навчальний посібник. Том 2. Київ: Алерта, 2019. 346 с.
6. Цивільне право України. Особлива частина. Підручник/ за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданика. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1176 с.
7. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Бобрика В.І. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 784 с.
8. Короєд С.О. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. Станом на 03 лютого 2020 року. К.: «Центр навчальної літератури», 2020. 1152 с.

Допоміжна література

1. Міловська Н.В. Договірні зобов'язання зі страхування у цивільному праві України: проблеми теорії та практики: монографія. К., 2019. 488 с.
2. Бабаскін А.Ю. Кредитні відносини у цивільному праві України: монографія. К.: ТАЛКОМ, 2018. 570 с.
3. Договірне регулювання приватноправових відносин в умовах євроінтеграційних процесів в Україні: монографія / За заг. ред. академіка НАПрН України О. Д. Крупчана; наук. ред. А. Б. Гриняк. Київ, 2017. 334 с.
4. Пожоджук Р. В. Захист прав споживачів за договором постачання електричної енергії через приєднану мережу: монографія. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2017. 218 с
5. Харьковская цивилистическая школа: о договоре: монография / под общ. ред. И.В. Спасибо-Фатеевой. Харьков: Право, 2017. 576 с.
6. Цивільний і Господарський кодекси: 2004 – 2014 рр.: монографія / за заг. ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: Право, 2014. 204 с.
7. Договір як універсальна правова конструкція: монографія / за ред.: А.П. Гетьман, В.І. Борисова; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х.: Право, 2012. 432 с.
8. Сліпченко О.І., Кройтор В.А. Докази та доказування в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: монографія. К.: ПАЛИВОДА А.В., 2012. 244 с.
9. Ісаєв А.М. Договір дарування за Цивільним кодексом України: монографія. Х.: Дьяконенко, 2010. 224 с.
10. Сибіга О.М. Договір комісії за цивільним кодексом України: монографія. Х.: Право, 2010. 184 с.
11. Писарева Е.А. Визначення поняття моральної шкоди та розміру її відшкодування / Захист прав та інтересів учасників майнових відносин: питання теорії і практики: колективна монографія / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доцента І.Ф. Коваль. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 2020. 272 с. С.220-240.
12. Писарева Е.А. Щодо відшкодування шкоди фізичній особі, яка потерпіла від кримінального правопорушення. *Правове забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, безпековий, інтелектуальний простір*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 23 квітня 2019 р.). Хмельницька філія ДонНУ імені Василя Стуса «Бізнес-інноваційний центр «ДонНУ-Поділля», 2019. С. 421-427
13. Сірко Р.Б. Правове регулювання перевезення вантажів, пасажирів, багажу та пошти залізничним транспортом на шляху до євроінтеграції. *Часопис цивілістики*. 2017. Вип. 22. С. 65-68.
14. Горблянський В.Я. Договір про надання послуг як різновид споживчого договору.

Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2016. Вип. 39(1). С. 46-49.

15. Кармаза О. Договір найму житла та договір оренди житла: їх співвідношення. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 2. С. 18-23.

16. Гриняк А.Б. Договір підряду як регулятор підприємницьких відносин у сфері виконання робіт. *Приватне право і підприємництво*. 2016. Вип. 16. С.116-120.

17. Янишен В.П. Договір факторингу: окремі питання теорії та правозастосування. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Випуск 5 (1). С. 119–122.

18. Галаур А.С. Кондикційні зобов'язання в цивільному праві. *Логос. Мистецтво наукової думки*. 2019. № 3. С. 145-149.

19. Писарева Е.А., Драч Д.Л. Перспективи впровадження смарт-договору найму (оренди) транспортного засобу. *Аналітично-порівняльне право*. 2021. № 4. С. 71-75.

20. Писарева, Е.А., Клапоушак, Д.С. До питання про відшкодування шкоди, завданої збройною агресією російської федерації проти України. *Академічні візії*. 2022. № 13. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/94>

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. <http://portal.rada.gov.ua> – Офіційний веб-портал Верховної Ради України
2. https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/el_vidan/ – Офіційний веб-сайт Верховного Суду
3. <http://www.ccu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України
4. <http://www.minjust.gov.ua> - Сайт Міністерства юстиції України
5. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень
6. <http://hudoc.echr.coe.int> - База даних судових рішень Європейського суду з прав людини
7. <http://www.nbuv.gov.ua> (Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського)
8. <http://www.rada.kiev.ua> (Бібліотека Верховної Ради України).
9. <http://www.scilib.univ.kiev.ua> (бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка).
10. <http://www.ukma.kiev.ua> (наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія).

Викладач	_____	Елла ПИСАРЄВА
Завідувач кафедри	_____	Елла ПИСАРЄВА
Гарант освітньої програми	_____	Елла ПИСАРЄВА
Керівник спеціальності	_____	Ірина КОВАЛЬ